

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет „Славянски филологии“

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

(код и наименование)

Дискурсът за глупостта в хуманитарното поле

доц. д-р Дарин Тенев, гл.ас. д-р Мария Калинова, ас. Еньо Стоянов, гл. ас. д-р

Камелия Спасова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	60 (30x2)
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	10
	Научно есе	10
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	10
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		60

Кредити аудиторна заетост	
Кредити извънаудиторна заетост	
ОБЩО ЕКСТ	2

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	20
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	20
3.	Демонстрационни занятия	-
4.	Посещения на обекти	-
5.	Портфолио	-
6.	Тестова проверка	-
7.	Решаване на казуси	-
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	-
9.		-
10.		-
11.		-
12.	Изпит	60

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът „Дискурсът за глупостта в хуманитарното поле“ ще запознае студентите с начините, по които се е тематизирал през различни периоди въпроса за глупостта в художествената литература, в хуманитаристиката и във философията. Ще бъде застъпен фолкорен материал от приказки и народни песни, класически и не толкова познати произведения от българската, руската, славянската и западно-европейската литература, а също и философски и теоретични текстове от областта на психологията, социологията, етнологията, политологията, правото, когнитивната лингвистика. Във фокус ще попаднат отношението между глупост, знание и мъдрост; въпросът за позицията на този, който съди; връзката между глупост и лудост, глупост и хитрост, глупост и наивност, глупост и необразованост; начините за репрезентация на глупостта от късно средновековните жанрове до театъра на абсурда, фигури на глупака от Иванушка Дурачок до *Идиот* на Достоевски, от Кандид през тримата глупаци до Арчи Бънкър и герои от съвременни ТВ сериали. Ще бъде поставен акцент върху начина, по който просвещенският проект е поставил в особена позиция говоренето за глупостта. Ще бъде обърнато внимание също на отношението между глупост и политика, глупост и власт, съвременни тестови начини на оценяване, образователни стратегии, както и на интригуващите корелации глупост-умора, глупост-мързел, глупост-любопитство и др.

Предварителни изисквания:

Студентите да имат общи познания по езикознание и литературознание, свързани с

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

уводните курсове по тези дисциплини във филологическите специалности.

Очаквани резултати:

Студентите, завършили успешно този курс, ще имат задълбочени познания върху основните стратегии за разделяне, категоризиране и управление на модусите на знание в модерността и съвременето, както и ще придобият умения за дискурсивен анализ, интенционални и ейдетически анализи върху учредяванията и преучредяванията на прагове на допустимо и приемливо знание, и деконструкция на предпоставени очевидности, йерархии и системни деления.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Уводно занятие. Как да говориш не-глупаво за глупостта? Тематизации и репрезентации на глупостта.	2
2	Царят и шутът: измерения на глупостта през Ренесанса. Рабле, Шекспир, Еразъм. Глупостта и лудостта	2
3	Глупостта и Просвещението. Глупост и разум. От Волтер към Кант.	2
4.	Фигурите на <i>идиота</i> от Николай Кузански до Достоевски и отвъд.	2
5.	Ерос и измама: Платон („Пирът”, „Софистът”)	2
6.	Глупост и повторение, наивност и саморефлексия: Волтер, “Кандид”	2
7.	Трансценденталната глупост при Жил Делюз. Могат ли животните да бъдат глупави?	2
8.	Деконструкции на глупостта I: Авитал Ронел.	2
9.	Деконструкции на глупостта II: Жак Дерида.	2
10.	„Народът прост, /животът тежък, скучен“ – глупостта в българския литературен канон.	2
11.	Другото на глупостта. "De Profundis: Глас от бездната" на Оскар Уайлд	2
12.	Колективна глупост. Глупостта между заплахата и спасението.	2
13.	Знаещ и невъобразимо глупав. (Мъдрост, знание, разбиране, интелигентност, компетентност.)	2
14.	Глупостта и формите на негативност. Отказ, пасивност, съпротива. Били Бъд и Бартълби.	2
15.	Заклучително занятие. Обхватът	2

Изпит

Оценката ще се оформя на основата на курсова работа (научно есе) върху репрезентации и тематизации на глупостта в литературата и хуманитарните науки (задължителна), доклад, изнесен по време на семестъра в рамките на курса (факултативен) и участието по време на занятията (факултативно).

Библиография

Основна:

- Афанасиев, А. (съст.), *Руски вълшебни приказки*, прев. З. Петрова, София: Сонм, 2016.
- Бекет, Самюъл, *Краят на играта*, прев. М. Коева, София: Фама, 2003.
- Бекет, Самюъл, *Молой, Малоун умира, Неназовимото*, София: Фама, 2007.
- Вазов, Иван, *Чичовци*
- Валери, Пол, *Господин Тест*, прев. Н. Тодоров, София: Гутенберг, 206.
- Вапцаров, Никола Й., *Поезия*, София: Скорпио.
- Волтер, *Философски новели*, прев. Б. Атанасов, София: Народна култура, 1972.
- Гарфинкъл, Харолд, *Изследвания по етнометодология*, прев. Т. Христов, София: КХ, 2005.
- Гофман, Ървинг, *Представянето на аз-а във всекидневието*, прев. И. Томова, София: Петър Берон, 2000.
- Дельоз, Жил, *Различие и повторение*, прев. Вл. Градев и И. Кръстева, София: КХ, 1999.
- Денкова, Лидия, *Нова възхвала на глупостта*, София: Сиела, 2012.
- Достоевски, Ф. М., *Събрани съчинения в единадесет тома*, София: Наука
- Еко, Умберто, *Махалото на Фуко*, прев. Б. Петрова, София: Народна култура, 1992.
- Елин Пелин, „Тримата глупаци“
- Елин Пелин, „Печената тиква“
- Еразъм ротердамски, *Възхвала на глупостта*, прев. А. Милев, София: Народна култура, 1984.
- Жари, Алфред, *Юбю*, прев. Б. Петрова, София: Колибри, 1996.
- Зимел, Георг, *Фрагментарният характер на живота*, прев. Т. Карамелска, София: КХ, 2014.
- Йонеско, Йожен, *Плешивата невица и други пиеси*, прев. Б. Петрова, София: Колибри, 1999.
- Йотов, Стилиян, *Равенство и егалитаризъм*, София: Агата-А, 2004.
- Йотов, Стилиян (ред.), *Философия на правата*, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2009.
- Кангилем, Жорж, *Нормално и патологично*, прев. Е. Калудиев, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 1995.
- Кант, Имануел, *Критика на чистия разум*, прев. Ц. Торбов, София: БАН, 1992.
- Кант, Имануел, *Критика на практическия разум*, прев. Ц. Торбов, София: БАН, 1993.
- Кант, Имануел, *Критика на способността за съждение*, прев. Ц. Торбов, София: БАН, 1993.
- Кант, Имануел, *Спорът на факултетите. Педагогика*, прев. В. Канавров, София: Христо Ботев, 1994.
- Кант, Имануел, *Антропология от прагматично гледище*, прев. В. Топузова-Торбова, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 1992.
- Кафка, Франц, *Метаморфозата и други разкази*, София: Фама, 2011.
- Константинов, Алеко, *Бай Ганьо*
- Кузански, Николай, *За ученото незнание*, прев. Л. Денкова, София: Наука и изкуство, 1993.
- Малвил, Херман, *Били Бъд, морякът. Бартълби, писарят*, София: КХ, 2013.
- Ницше, Фридрих, *Зазоряване, Веселата наука, Съчинения*, т. 3, София: Захарий Стоянов, 2002.
- Ницше, Фридрих, *Отвъд доброто и злото, Към генеалогията на морала, Съчинения*, т. 5, София: Захарий Стоянов, 2002.
- Ницше, Фридрих, *Залезът на кумирите и други съчинения, Съчинения*, т. 6, София: Захарий Стоянов, 2004.
- Пинкър, Стивън, *Езиковият инстинкт*, прев. Б. Пенчев, София: Изток-Запад, 2007.
- Пинкър, Стивън, *Материалът на мисълта*, прев. Б. Пенчев, София: Изток-Запад, 2013.
- Платон, *Диалози*, т. 2, София: Наука и изкуство, 1982.
- Попов, Сава, *Хитър Петър*, София: Отечество, 1982.

- Рабле, *Гаргантюа и Пантагрюел*, прев. Д. Попова, София: Народна култура, 1982.
- Радичков, Йордан, *Суматоха*, В: Избрани творби, София: Анубис, 2005.
- Сервантес, Мигел де, *Дон Кихот де ла Манча*, прев. Т. Нейков, София: Народна култура, 1970.
- Уайлд, Оскар, *Избрани произведения в три тома*, София: Народна култура, 1980.
- Флобер, Гюстав, *Бувар и Пекюше*, прев. Р. Ташева, В: Избрани творби, т. 4, София: Народна култура, 1985, с. 5-280.
- Фуко, Мишел, *История на лудостта в класическата епоха*, прев. А. Колева, Плевен: ЕА, 1996.
- Фуко, Мишел, *Археология на знанието*, прев. А. Колева, София: Наука и изкуство, 1886.
- Фуко, Мишел, *Думите и нещата*, прев. В. Цветков, София: Наука и изкуство, 1992.
- Фуко, Мишел, *Просвещение и критика*, Кофия: КХ, 1997.
- Фуко, Мишел, *Надзор и наказание*, прев. А. Колева, П. Стайнов, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 1998.
- Фуко, Мишел, *Генеалогия на модерността*, прев. В. Градев, София: Изток-Запад, 2016.
- Фуко, Мишел, Жак Дерида, *Лудостта*, София: КХ, 1996.
- Хабермас, Юрген, *Структурни изменения на публичността*, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 1995.
- Хармс, Даниил, *Избрани произведения*, София: Факел Експрес, 2014.
- Хоркхаймер, Макс, Теодор В. Адорно, *Диалектика на Просвещението*, прев. Ст. Йотов, София: Гал-ико, 1999.
- Христов, Тодор, Деян Деянов, *Непредставените*, София: Колектив за обществени интервенции, 2014.
- Чосър, *Кентърбърийски разкази*, прев. А. Шурбанов, София: Народна култура, 1980.
- Шекспир, У., *Избрани трагедии*, прев. В. Петров, София: Народна култура, 1980.
- Bateson, Gregory, *Steps to an Ecology of Mind*, Chicago : University of Chicago Press, 1972.
- Derrida, Jacques, *Séminaire La bête et le souverain*. Volume I (2001-2002), Paris : Galilée, 2008.
- Goffman, Erwing, *Frame Analysis*, Boston : Northwestern University Press, 1974.
- Heidegger, Martin, *What is Called Thinking*, translated by J. Glenn Gray, New York: Harper Perennial, 1973.
- Lacan, Jacques, *Encore*. Le Séminaire, livre XX, Paris : Éditions du Seuil, 1975.
- Ronell, Avital, *Stupidity*, Urbana and Chicago : University of Illinois Press, 2002.
- Stiegler, Bernard, *States of Shock: Stupidity and Knowledge in the 21st Century*, trans. Daniel Ross, New York: Polity Press, 2015.
- The Marx Brothers, *Monkey Business, Duck Soup and A Day at the Races*, London: Faber and Faber, 1993.

Дата:

Съставил: